

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/90/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1310207023
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1310207023.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Romana Bolebrucha v právnej veci žalobkýň: X/ Z. Y., H. O.. I. S. S., F. - I., X/ I. R., H. Y. O.. Č.. XXXX/XX, F., X/ Z. H., H. O.. N.. S. Č.. XXXX/X, F., X/ J. M., H. O.. N.. Y. Č.. XXXX/XX, F., X/ H. W., H. C. O.. Č.. XX/XXXX, C., X/ J. B., H. G. X. Č.. XX, G., všetky zast. advokátom JUDr. Jozefom Brázdilom, Trhová ul. č. 1, Zvolen, proti žalovanej: Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova ul. č. 48, Bratislava, zast. advokátom JUDr. Romanom Kvasnicom, Sad A. Kmeťa č. 24, Piešťany, o 24 935,09 eur s prísl., na odvolania žalobkýň a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 12. decembra 2011 č. k. 16C 67/2010- 154, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa sa vo veci samej **p o t v r d z u j e**.

V časti trov konania sa napadnutý rozsudok **z r u š u j e** a vec sa mu v tomto rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ 3 377,90 eur s 9 % úrokami z omeškania zo sumy 397,40 eur od 1. 6. 2010 do zaplataenia a s 9,5 % úrokami z omeškania zo sumy 2 980,50 eur od 1. 9. 2011 do zaplataenia, žalobkyni 2/ 1 397,74 eur s 9 % úrokami z omeškania zo sumy 164,44 eur od 1. 6. 2010 do zaplataenia a s 9,5 % úrokami z omeškania zo sumy 1 233,30 eur od 1. 9. 2011 do zaplataenia, žalobkyni 3/ 5 196,56 eur s 9 % úrokami z omeškania zo sumy 611,36 eur od 1. 6. 2010 do zaplataenia a s 9,5 % úrokami z omeškania zo sumy 4 585,20 eur od 1. 9. 2011 do zaplataenia, žalobkyni 4/ 5 628,87 eur s 9 % úrokami z omeškania zo sumy 662,22 eur od 1. 6. 2010 do zaplataenia a s 9,5 % úrokami z omeškania zo sumy 4 966,65 eur od 1. 9. 2011 do zaplataenia, žalobkyni 5/ 3 427,54 eur s 9 % úrokami z omeškania zo sumy 403,24 eur od 1. 6. 2010 do zaplataenia a s 9,5 % úrokami z omeškania zo sumy 3 024,30 eur od 1. 9. 2011 do zaplataenia a žalobkyni 6/ 5 906,48 eur s 9 % úrokami z omeškania zo sumy 694,88 eur od 1. 6. 2010 do zaplataenia a s 9,5 % úrokami z omeškania zo sumy 5 211,60 eur od 1. 9. 2011 do zaplataenia. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že všetky žalobkyne boli zamestnankyňami žalovanej a v súčasnosti sú dôchodkyňami. Každá zo žalobkýň uzavrela so žalovanou Zmluvu o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s. a to žalobkyňa 1/ dňa 8. 2. 1996, žalobkyňa 2/ dňa 27. 5. 1996, žalobkyňa 3/ dňa 30. 9. 1997, žalobkyňa 4/ dňa 1. 12. 1997, žalobkyňa 5/ dňa 25. 2. 1997 a žalobkyňa 6/ dňa 15. 12. 1994. Touto zmluvou sa žalovaná zaviazala vyplácať žalobkyni 1/ doživotne sumu 5 986 Sk mesačne až do dožitia žalobkyne 1/, žalobkyni 2/ sumu 2 477 Sk mesačne, žalobkyni 3/ sumu 9 209 Sk mesačne, žalobkyni 4/ sumu 9 975 Sk mesačne, žalobkyni 5/ sumu 6 074 Sk mesačne a žalobkyni 6/ sumu 10 467 Sk mesačne. Žalovaná listami z

26. 10. 2009 predmetné zmluvy uzavreté so žalobkyňami vypovedala v zmysle § 582 Obč. zák. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba je dôvodná. Zmluvy o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s. sú podľa názoru súdu prvého stupňa zmluvami uzavretými na dobu určitú, pretože je v nich špecifikované trvanie právneho vzťahu na dobu od ich uzavretia do okamihu smrti žalobkýň. Ide teda o presne určenú dobu s jednoznačne určeným začiatkom a koncom, ale jej trvanie je neurčité, ako to predpokladá § 842 Obč. zák. Keďže v zmysle § 582 Obč. zák. možno vypovedať iba zmluvu dojednanú na dobu neurčitú, akou predmetné zmluvy neboli, sú výpovede týchto zmlúv zo strany žalovanej neplatnými právnymi úkonmi v zmysle § 39 Obč. zák. súd prvého stupňa nepovažoval za opodstatnenú námietku žalovanej, že predmetné záväzky zanikli z dôvodu nemožnosti plnenia v zmysle § 575 a nasl. Obč. zák. v súvislosti s § 27 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Toto ustanovenie totiž podľa názoru súdu prvého stupňa upravuje vzťahy banky navonok a netýka sa interných vzťahov banky ako zamestnávateľa a zamestnanca. Tento záver vyplýva z interných predpisov žalovanej, konkrétne zo Štatútu Podporného dôchodkového fondu, ktorý v čl. I. uvádza, že tento fond slúži na podporu zabezpečenia životnej úrovne zamestnancov žalovanej, na ocenenie ich vernosti k žalovanej, kvality ich práce a na podporu stabilizácie zamestnancov. Ust. § 119 ods.3 zák. č. 483/2001 Z.z. iba stanovuje bankám povinnosť zosúladiť svoje právne vzťahy voči tretím osobám vzniknuté pri vykonávaní činnosti podľa doterajších predpisov so zákonom o bankách. Zákon o bankách však nestanovuje, že by plnenie zo zmlúv uzavretých v rozpore s § 27 ods.8 zák. č. 483/2001 Z.z. bolo nemožné alebo protiprávne. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobe vyhovel a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyniam plnenie z Podporného dôchodkového fondu za obdobie od apríla 2010 do augusta 2011, t. j. za 17 mesiacov. V prípade žalobkyne 1/ ide o sumu 3 377,90 eur (17 x 198,70 eur), v prípade žalobkyne 2/ o sumu 1 397,74 eur (17 x 82,22 eur), v prípade žalobkyne 3/ o sumu 5 196,56 eur (17 x 305,68 eur), v prípade žalobkyne 4/ o sumu 5 628,87 eur (17 x 331,11 eur), v prípade žalobkyne 5/ o sumu 3 427,54 eur (17 x 201,62 eur) a v prípade žalobkyne 6/ o sumu 5 906,48 eur (17 x 347,44 eur). O povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyniam aj úroky z omeškania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že v časti o určení neplatnosti výpovedí predmetných zmlúv bolo konanie zastavené v dôsledku späťvzatia žaloby, zastavenie konania teda v tejto časti zavinili žalobkyne a a žalovaný bol teda v tejto časti úspešný.

Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie žalobkyne a napadli ním výrok o trovách konania. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť nahradiť im trovy konania. Odvolanie odôvodnili tým, že súd prvého stupňa vychádzal z toho, že výpovede predmetných zmlúv zo strany žalovanej sú neplatné, pretože inak by ich nárok na zaplatenie predmetného plnenia nebol dôvodný. Preto mali v konaní plný úspech, i keď žalobu v časti neplatnosti výpovedí vzali späť.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie i žalovaná. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne. Súčasne navrhla, aby v prípade potvrdenia napadnutého rozsudku odvolací súd pripustil dovolanie proti svojmu rozhodnutiu na posúdenie otázky, či zmluva o dôchodku uzavretá v zmysle § 842 Obč. zák. zakladajúca právo na doživotné plnenie je zmluvou uzavretou na dobu určitú a či sa na právne vzťahy založené zmluvou o dôchodku vzťahuje zák. č. 483/2001 Z.z. Uviedla, že predmetná zmluva je zmluvou uzavretou na dobu neurčitú a preto ju mohla vypovedať v zmysle § 582 Obč. zák. Je podľa žalovanej právne neprípustný záver súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva bola uzavretá na „presne určenú dobu, ktorej trvanie je neurčité.“ Ďalej vytkla súdu prvého stupňa, že hoci je bankou, súd prvého stupňa na vec neaplikoval § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou, § 27 ods. 8 a § 116 zák. č. 483/2001 Z.z. Súd prvého stupňa sa takto nevysporiadal s tým, že § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z.z. banke zakazuje pokračovať v činnosti, ktorej vykonávanie je v rozpore s týmto zákonom. Toto ustanovenie sa neobmedzuje iba na bankové činnosti, ale na všetky činnosti banky, ktoré sa dostali do rozporu so zákonom č. 483/2001 Z.z. Záväzok na plnenie zo Zmlúv o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s.“ zanikol podľa § 575 ods. 1 Obč. zák., pretože plnenie z týchto zmlúv sa stalo nemožným vzhľadom na § 27 ods. 8, § 116 a § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z.z.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie na pojednávaní a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vo veci samej vecne správny.

V obdobnej právnej veci Ústavný súd SR v odôvodnení nálezu z 25. 4. 2012 sp. zn. II. ÚS 26/2012- 33 uviedol: „Bolo by v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy zmluvy o dôchodku pripustiť, aby istota poskytovania dôchodku oprávnenej osobe bola (v takýchto prípadoch) narušená možnosťou povinnej osoby kedykoľvek zmluvný vzťah ukončiť. Preto je v takýchto prípadoch vylúčené tento zmluvný typ ukončiť výpoveďou podľa § 582 ods. 1 Obč. zák. Pre úplnosť ústavný súd uvádza i to, že dojednanie zmluvy o dôchodku „na doživotne“ je navyše nepochybne potrebné považovať z hľadiska povahy tohto dojednania za dojednanie zmluvy na dobu určitú.“

Odvolačný súd síce nie je v prejednávanej veci viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v inej (i keď obdobnej) veci. Vzhľadom na požiadavku právnej istoty si však odvolací súd osvojil vyššie citovaný právny názor ústavného súdu, podľa ktorého je Zmluva o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s.“ zmluvou na dobu určitú a ako takú ju žalovaná nebola oprávnená vypovedať v zmysle § 582 ods. 1 Obč. zák. (vypovedať podľa tohto ustanovenia možno iba zmluvu na dobu neurčitú).

Z tohto dôvodu odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú námietku žalovanej, že predmetné zmluva boli uzavreté na dobu neurčitú a že ju preto bol oprávnený vypovedať podľa § 582 ods. 1 Obč. zák. Keďže ide o zmluvy uzavreté na dobu určitú, ktoré sú platnými právnymi úkonmi, a žalovaná ich nebola oprávnená vypovedať podľa § 582 ods. 1 Obč. zák., sú výpovede týchto zmlúv neplatnými právnymi úkonmi pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Obč. zák. Vzhľadom na to žalobkyniam vznikol nárok na plnenia na základe predmetných zmlúv.

Odvolačný súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa v tom, že na prejednanú vec sa zák. č. 483/2001 Z.z. nevzťahuje. Tento zákon sa vzťahuje iba na podnikateľské - bankové činnosti bánk (§ 2 ods. 9 zák. č. 483/2001 Z.z.). Interné veci medzi bankou a jej zamestnancami, resp. bývalými zamestnancami nespádajú do okruhu pôsobnosti tohto zákona.

Odvolačný súd je tiež toho názoru, že obrana žalovanej neobstojí, aj keby sa zák. č. 483/2001 Z.z. na prejednanú vec vzťahoval. Plnenie žalovanej na základe Zmlúv o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s.“ nemožno považovať za hospodársky neodôvodnené plnenie alebo za plnenie zjavne nezodpovedajúce poskytovanej protihodnote. Toto plnenie totiž je výrazom realizácie politiky žalovanej v oblasti starostlivosti o bývalých zamestnancov. V kolektívnej zmluve na rok 1993 (čl. 11 bod 14) sa žalovaná zaviazala vytvoriť podmienky pre realizáciu doplnkového dôchodkového pripoistenia svojich zamestnancov a na základe tohto ustanovenia kolektívnej zmluvy bol následne vytvorený Podporný dôchodkový fond. Za tohto stavu nemožno urobiť záver o tom, že by predmetné zmluvy boli uzavreté za nápadne nevýhodných podmienok pre žalovanú (§ 27 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z.). Preto plnenie z Podporného dôchodkového fondu nie je činnosťou, ktorá by bola v rozpore so zákonom č. 483/2001 Z.z. (§ 119 ods. 3 prvá veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z.z.). V dôsledku toho ani nemožno uvažovať o nemožnosti plnenia z predmetnej zmluvy v zmysle § 575 Obč. zák., ako to tvrdila žalovaná.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok vo veci samej, t. j. v časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyniam plnenia vyplývajúce zo Zmlúv o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s.

Odvolačný súd nepripustil proti svojmu rozsudku dovolanie z dôvodu, že sa nejedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Ústavný súd SR v obdobnej právnej veci totiž vyriešil otázku, či predmetné zmluvy sú uzavreté na dobu určitú alebo neurčitú tak, že ide o zmluvy uzavreté na dobu určitú.

Súd prvého stupňa uznesením z 11. 1. 2011 č. k. 16C 67/2010- 48 konanie zastavil v časti, ktorou sa žalobkyne domáhali určenia neplatnosti výpovedí predmetných zmlúv zo strany žalovanej. V tejto časti zastavenie konania zaviniť žalobkyne späťvzatím žaloby a preto žalovanej v tejto časti vznikol nárok na náhradu trov konania v zmysle § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. Súd prvého stupňa však o trovách konania vo vzťahu k tejto časti opomenul rozhodnúť. Toto pochybenie však už nemožno napraviť vnesením dopĺňacieho uznesenia, pretože uznesenie súdu prvého stupňa z 11. 1. 2011 č. k. 16C 67/2010- 48 nadobudlo právoplatnosť. Napadnutým rozsudkom však súd prvého stupňa žalobe o zaplatenie plnení na základe predmetných zmlúv v celom rozsahu vyhovel a preto žalobkyniam vznikol nárok na náhradu

trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. Inými slovami, treba oddeliť rozhodnutie o trovách konania pokiaľ ide o tú časť, v ktorej bolo konanie zastavené a pokiaľ ide o tú časť, v ktorej bolo žalobe vyhovené.

Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. výrok, ktorým súd prvého stupňa žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V ňom bude súd prvého stupňa musieť o trovách konania rozhodnúť podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a priznať ich náhradu úspešným žalobkyniam.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.